

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ
KOORDİNASYON BİRİMİ

PROJE BAŞLIĞI

Yeni Türk Ticaret Kanununa İlişkin Emsal Yargıtay Kararları Tarama ve Derleme Projesi

Proje No: 26144

Proje Türü: Normal Araştırma Projesi

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Prof. Dr. Abuzer Kendigelen
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Proje Ekibi

Prof. Dr. Mehmet HELVACI (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Arslan KAYA (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Nedret Füsün NOMER ERTAN (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Doç. Dr. Ali PASLI (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih ARICI (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Fatih AYDOĞAN (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Halil ÇONKAR (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. İsmail Cem SOYKAN (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Necdet UZEL (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. İbrahim Çağrı ZENGİN (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Numan Sabit SÖNMEZ (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Fahriye Pelin TOKCAN (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Hasan Onur AKAY (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Asena SAVUR DEMİRKAYA (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Merve AKTEPE (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Buğra KESİCİ (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Sergül BALSEVER (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)
Arş. Gör. Ahmet Furkan SORKUN (İ.Ü. Hukuk Fakültesi)*

Şubat 2018

İSTANBUL

* Araştırmacı 02.01.2018 tarihi itibarıyla İstanbul Üniversitesi bünyesinden ayrılmış olup halen İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisidir.

TEŐEKKÜR: Projemizin gerçekleŐtirilmesinde katkılarında dolayđ İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimine ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Sayın Başkan ve Üyelerine teŐekkürlerimizi sunarız.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET	1
ABSTRACT	1
1. Proje Özet Bilgileri	1
2. Literatürdeki Gelişmeler	1
3. Teknik Bölüm	2
4. İdari Bölüm	6
5. Mali Bölüm	6
6. Proje Çıktıları ve Ekler	7

TABLO VE ŐEKİL LİSTELERİ

KISALTMALAR LİSTESİ

1. PROJE ÖZET BİLGİLERİ:

Türkçe Özet:

Yargıtay Kararları Türk Hukukunda hiç şüphesiz hem akademisyenler hem de uygulayıcılar açısından son derece yüksek öneme sahip kaynak niteliğindedir. Bu kaynak vasıtası ile hem bilim ilerlemekte hem de uygulamada tespit edilen sorunlara bilim insanları tarafından çözüm üretilmesi mümkün olabilmektedir. Ancak ne yazık ki herhangi bir konuda Yargıtay kararlarına erişim uzun yıllar ücretli programlar vasıtasıyla mümkün olmuştur. Her ne kadar kararlar Yargıtay tarafından 2015 yılında internet ortamında kamuya açılmışsa da istenilen karara erişim kararların toplu halde ve herhangi bir sınıflandırma veya sınırlandırma olmaksızın yüklenmesi nedeniyle neredeyse imkânsız haldedir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı olarak kendi alanımızda güncel ve sınıflandırılmış Yargıtay kararlarının derlenmesinin yukarıda arz edilen boşluğu dolduracağı inancıyla projemizi gerçekleştirdik. Bu kapsamda Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile ilgili kararların alınmaya başlandığı 2015 ve 2016 yıllarında vermiş olduğu ve “emsal.yargitay.gov.tr” adresinden ulaşılabilen 22.200 civarında karar proje yürütücüsü ve araştırmacılar tarafından toplanmış ve ana başlıklar altında tasnif edilmiştir. Daha sonra söz konusu tasniflendirmenin de alt başlıklarına inilerek, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri altında emsal nitelikte görülen kararlar bir araya getirilerek özetlenmiştir. Aynı zamanda taranan kararlardan yola çıkılarak “Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu” isimli etkinlik 20 Ekim 2017 Tarihinde Yargıtay 11. Hukuk Dairesi başkan ve üyelerinin de katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Sempozyumda sunulan tebliğler ve soru cevapları içeren metin ayrıca yayın haline getirilmiştir. Neticede gelinen noktada yaklaşık 2000 emsal karar içeren bir metin hazırlanmış ve bu metnin de yayınlanması için çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca çalışmamıza gelen olumlu tepkiler üzerine projenin daha da genişletilerek devam eden dönemler için de gerçekleştirilmesi yönünde karar alınmıştır.

Yabancı Dilde Özet:

Decisions of Court of Appeal are, without a doubt, a source with utmost importance for academicians and practitioners. This source results progress of science and also contributes solution of problems detected in practice. Unfortunately reaching to this source is possible via paid programs. Although Court of Appeal published its decisions on 2017, it is almost impossible to reach a required decision due to a massive and unclassified mass of decisions. As Istanbul University Faculty of Law Commercial Law Department, we executed our Project believing it will fill a gap in our field. In this frame, decisions around 22.200, which are taken by Court of Appeal 11th Civil Chamber in 2015 and 2016 regarding Turkish Commercial Code no 6102 and reachable thorough “emsal.yargitay.gov.tr” website, are collected and classified under main topics by Project Executor and Researchers. After that precedent decisions are selected and combined under related Articles of Turkish Commercial Code. With help of this process, we have organized a symposium named “Turkish Commercial Code Symposium on Its Fifth Year of Enforcement in the Light of Court of Appeal Decisions” on 20 October 2017 with participation of president and members of 11th Civil Chamber. Presentations in this symposium is published with questions and answers. Consequently, we have prepared a text of almost 2.000 classified and summarized precedent decisions and it is about to be published as well. Moreover, as a result of positive feedbacks, we decided to sustain expanded projects for upcoming years in this field.

2. LİTERATÜRDEKİ GELİŞMELER:

Projemiz kapsamında yürütülen faaliyet ile ilgili olarak Türkiye ve Dünya literatüründe herhangi bir gelişmeye rastlanmamıştır. Yargıtay kararlarının yer aldığı kaynaklardan biri olan ücretli içtihat programlarında kararların kamuya açılması ile gerileme yaşanmakta, gerekli güncellemeler yapılmamaktadır. Yargıtay sistematik bir şekilde kararları “emsal.yargitay.gov.tr” adresine yüklemeye devam etmektedir. Bu programlar dışında projemize benzer herhangi bir çalışma yapılmamıştır

3. TEKNİK BÖLÜM:

3.1. Gereç ve Yöntem:

3.1.1. İş Paketleri:

1. “emsal.yargitay.gov.tr” Adresinde Yer Alan Tüm Kararları Tarama Süreci: Öncelikle projemiz 2012 yılında yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre verilen kararların derlenmesini hedeflediğinden, adı geçen kanunla ilgili uyuşmazlıkların Yargıtay nezdinden ancak incelenebildiği 11. Hukuk Dairesinin 2015 ve 2016 yılındaki kararları çalışmamıza esas alınmıştır. Projenin ilk üç aylık bölümünde “emsal.yargitay.gov.tr” adresinden, tüm kararlar okunmuş ve ana aşlıklar altına toplanmıştır. Sistemden ulaşılamayan kararlar listelenmiş, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinden bu kararların tarafımıza iletilmesi talep edilmiştir. İletilen kararlarla birlikte toplamda 22.200 civarında Yargıtay kararı ilk etapta konularına göre tasnif edilmiş hale getirilmiştir.

2. Taranan Kararların Okunması ve Emsal Kararların Derlenmesi: Projenin 3., 4. ve 5. aylarında ana başlıklar altında tasnif edilmiş kararlar proje ekibinde yer alan öğretim üyeleri tarafından yeniden değerlendirilmek üzere okunmuştur. Bu okumada öncelikle emsal nitelikteki kararlar tespit edilmiş, maddi hukuka yönelik bir içeriği bulunmayan, iade, gönderme vb. kararlar kapsam dışı bırakılmış, kararlar Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri altında yeniden gruplandırılmıştır. Ayrıca ana tasnif sırasında gerçekleşmiş olabilecek hatalar da bu aşamada düzeltilmiştir. Yine bu aşamada öğretim üyeleri tarafından karar okumaları sırasında tespit edilen önemli hususların tartışıldığı, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin de katılım gösterdiği “Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu” isimli etkinlik düzenlenmiştir. Bu iş paketinin sonunda emsal nitelikteki kararlar tespit edilmiş ve ilgili madde başlığı altına yerleştirilmiş şekilde özetlenme ve yayın haline getirilmeye hazır duruma getirilmiştir.

3. Derlenen Kararların Özetlenerek Kullanıma Sunulabilir Hale Getirilmesi: Emsal nitelikte olduğu tespit edilen yaklaşık 2.000 karar projenin 5. ve 6. aylarında gerçekleştirilen son aşaması kapsamında özetlenmiş, karar metinlerinin daha rahat okunması ve hacminin azaltılması adına ilgisiz kısımları çıkarılmıştır. Üçüncü iş paketinin sonunda 22.200 karar ile başlanılan sürecin sonuna gelinmiş, 2.000 kararlık ve yaklaşık 800 sayfalık, özetlenmiş ve kısaltılmış bir emsal kararlar metni yayına hazır hale getirilmiştir.

3.2. Bulgular:

Projemizin en önemli bulgularından birisi “emsal.yargitay.gov.tr” adresinde yer alan kararların, kararı veren daire dışında herhangi bir sınıflandırma olmadan sisteme yüklenmesidir. Kelime ile arama yapılabilen arama motoru iste arzu edildiği düzeyde sonuç vermemekte, alakalı olmayan kararları da çoğu zaman sonuç içerisine dâhil etmektedir. Birden fazla anahtar kelime kullanılması durumunda da sağlıklı sonuç alınamamaktadır. Bunun sonucunda somut bir konuda karara ihtiyaç duyan araştırmacıların ilgili karara ulaşabilmeleri pek mümkün olmamaktadır. Yargıtay kararlarının kamuya paylaşılması sonrasında ücretli programların da karar veritabanlarını güncelleme noktasında ağır kaldıkları veya hiç güncellemedikleri görülmektedir. Dolayısıyla sistematik bir şekilde Yargıtay kararlarını ele alan çalışmalara olan ihtiyacın had safhada olduğu tespit edilmektedir.

Taranan yirmi binin üzerindeki karardan yalnız iki bin tanesi emsal karar olabilecek nitelik taşımaktadır. Yine Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından verilen birçok kararın işin esasına dahi girilmeden usulden reddedilen, iade edilen, başka dairelere gönderilen kararlar oldukları görülmektedir. Şu hâlde Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin karar yükünün son derece ağır olduğu görülmekle birlikte, bu kararlar için harcanan emek ve mesainin çoğunun maddi hukuka ilişkin bir değerlendirme yapılmayan, emsal teşkil edecek türden de olmayan kararlara ayrıldığı tespit edilmektedir. Oysa ki Yargıtay benzeri yargı mercilerinin uluslararası alanda doktrin yaratabilecek nitelikte kararlar verdikleri görülmektedir. İstinaf sisteminin de yürürlüğe girmesi neticesinde Yargıtay Dairelerinin iş yükü azalacağından, emsal nitelikte kararların da sayılarının artacağı ümit edilmektedir.

Yargıtay Dairelerinin hem kendi kararları hem de diğer daire kararları ile yarışan ve çatışan kararları aldıkları görülmektedir. Projemiz kapsamında yaptığımız çalışma neticesinde çelişki yaratabilecek nitelikte olan ve açık bir çözüme kavuşturulması gereken böylesi konular da tespit edilmiştir. Yargıtay'ın bu gibi durumlarda mahkemeleri de bağlayacak şekilde söz konusu çelişkiyi gidermek için İçtihadı Birleştirme Kararı alma yetkisi bulunmaktadır. Çalışmamız sırasında tespit edilen bu konular hem gerçekleştirilen sempozyumda hem de ayrıca Yargıtay 11. Hukuk Dairesi başkan ve üyelerine iletilmiş, İçtihadı Birleştirme Kararına olan ihtiyaç dile getirilmiştir. Bunun yanı sıra Yargıtay'a doğrudan İçtihadı Birleştirme Kararı için başvuru imkânları da araştırılmakta olup yine daha önce Türkiye'de görülmemiş şekilde tespit edilen konularda Yargıtay'ı harekete geçirme çalışmalarına başlanmıştır.

Yaptığımız çalışma neticesinde, alınan olumlu dönüşler vesilesiyle, çalışmamızın devam ettirilmesi ve hatta geriye yönelik de böyle bir çalışma yapılmasına duyulan ihtiyaç da ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaç Sempozyuma katılan akademisyen ve avukatlar tarafından iletildiği gibi Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından da açıkça dile getirilmiştir. Sonuç olarak çalışmamızın ilerleyen yıllarda da yine birer Bilimsel Araştırma Projesi olarak devam ettirilmesinin Türk Hukuka sağlayacağı katkı da bizzat tespit edilmiş, bu yönde girişimlere de başlanmıştır.

3.3. Tartışma ve Sonuç:

“Yeni Türk Ticaret Kanunu’na İlişkin Emsal Yargıtay Kararları Tarama ve Derleme Projesi” isimli Bilimsel Araştırma Projemiz hazırlık dönemi ve projenin yürütüldüğü 6 aylık süre sonucunda neticelendirilmiştir. Her şeyden önce yapılan çalışmalar ile gerçekleştirilen sempozyuma gösterilen yoğun ilgi, projenin ne kadar yerinde olduğunu ve hissedilen ihtiyacı karşılayabilme potansiyelini göstermektedir. Türk Hukukunda böylesine kapsamlı bir emsal karar tarama çalışmasının örneği bulunmamaktadır. Nitekim duyulan ihtiyaç çerçevesinde yeni projeler ile faaliyet gösterilmeye devam edilecek olup aksi halde Türk Hukukundaki bu eksikliği giderecek benzer bir çalışmanın yapılacağına dair herhangi bir belirti de bulunmadığından ihtiyaç giderek artacak ve katlanarak devam edecektir. Şu hâlde öncelikle projemizin başarıyla sonuçlandığı ve hukuk alanında ciddi bir boşluğu doldurduğu son derece açıktır.

Taranan 22.200 civarında kararın ticaret hukuku alanında çalışan akademisyenler tarafından tek tek okunarak tasnif edilmesi, süzgeçten geçirilmesi ve özetlenmesi tüm araştırmacılar için önemli bir kaynağın ortaya çıkmasına yola açacaktır. Yazılacak bilimsel eserler kadar mahkeme kararları ve dilekçelerde de bu kaynağın kullanılması neticesinde nitelik artabilecektir.

Bununla birlikte Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yeni kararlarını “emsal.yargitay.gov.tr” adresinden kamuya paylaşma hususundaki isteği ve çabukluğu da önümüzdeki dönemlerde gerçekleşecek olan projelerin daha hızlı ve etkili yapılabileceğini göstermektedir. Her ne kadar bu proje kapsamında yaklaşık 1.400 karara ulaşılammışsa da eksik kalan diğer kararların Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından bizzat tarafımıza temin edilmesi de Yargıtay ile işbirliğinin güçlenerek sürdürülmesi hususunda güvenimizi pekiştirmektedir.

3.4. Yapılan Bilimsel Etkinlikler:

1. Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, İstanbul, 20 Ekim 2017.

Sempozyumda sunulan tebliğler:

Birinci Oturum:

Yard. Doç. Dr. M. Fatih Arıcı - Haksız Rekabet ve Yargıtay Kararları

Yard. Doç. Dr. İlhan Yiğit - Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü

Doç. Dr. Ali Paslı - Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirket Sermaye Artırımı

İkinci Oturum:

Yard. Doç. Dr. Fatih Aydoğan - Anonim Şirketlerde Kâr Payının Ödenmesine Mahkemece Karar Verilip Verilemeyeceği Meselesi

Prof. Dr. N. Füsün Nomer Ertan - Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi

Üçüncü Oturum:

Prof. Dr. Mehmet Helvacı - Anonim Ortaklık Tarafından Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davalarında Genel Kurul Kararının Gerekli Olup Olmadığı Sorunu

Prof. Dr. Abuzer Kendigelen - Çatışan ve Yarışan Kararlar

3.5. Darboğazlar ve çözüm önerileri:

--

3.7. Proje Tamamlanma Tabloları:

İş Paketleri	Gerçekleşme oranı
1. "emsal.yargitay.gov.tr" Adresinde Yer Alan Tüm Kararları Tarama Süreci	%100
2. Taranan Kararların Okunması ve Emsal Kararların Derlenmesi	%100
3. Derlenen Kararların Özetlenerek Kullanıma Sunulabilir Hale Getirilmesi	%100

3.8. Çalışma Planı Değişiklikleri:

--

4. İDARİ BÖLÜM

4.1. Gelişme Dönem İndeki Proje Yönetimi ile İlgili Gelişmeler, Risklerin Değerlendirilmesi ve Çözüm Önerileri:

--

4.2. Personel Değişiklik Tablosu:

PROJE PERSONELİ DEĞİŞİKLİK TABLOSU					
T.C. Kimlik No.	Adı, Soyadı	Katılma Tarihi	Ayrılış Tarihi	Projedeki Görevi	Ayrılma/Katılma Nedeni

4.3. Proje ek süre ihtiyacının belirlenmesi:

--

5. MALİ BÖLÜM

5.1. Bütçe:

Harcama Kalemi	Öngörölmüş Maliyet	Gerçekleşen Harcama	Kalan Bütçe
Demirbaş			
Bilgisayar ve Bilgisayar Parçası alımları			
Tüketime Yönelik Malzeme			
Kırtasiye Alımları ve Fotokopi			
Yolluk Yevmiye	1.000,00 TL	0 TL	1.000,00 TL
Hizmet Alımı			
Bakım Onarım			

5.2. Harcan(a)mayan Kalemlere İlişkin Açıklamalar:

Projemizde "emsal.yargitay.gov.tr" adresinden ulaşılması mümkün olmayan kararların Ankara'ya gidilerek temin edilmesine yönelik yolluk ve yevmiye harcaması öngörülmüştür. Ancak Yargıtay 11. Hukuk Dairesi başkan ve üyelerinin yardımları neticesinde, internet sitesinde yer almayan ancak Yargıtay'dan edinilebilecek olan kararlar doğrudan bilgisayar ortamında tarafımıza gönderilmiştir. Bunun neticesinde Ankara'ya gidilerek eksik kararları tamamlama ihtiyacı da ortadan kalkmıştır.

5.4. Harcamalara İlişkin Zorluklar:

6. PROJE ÇIKTILARI ve EKLER

6..1 Dönem İçinde Yayımlanan ve Toplantılarda Sunulan Yayınlar/Bildiriler:

1. Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, İstanbul, 20 Ekim 2017.

Sempozyumda sunulan tebliğler:

Birinci Oturum:

Yard. Doç. Dr. M. Fatih Arıcı - Haksız Rekabet ve Yargıtay Kararları

Yard. Doç. Dr. İlhan Yiğit - Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü

Doç. Dr. Ali Paslı - Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirket Sermaye Artırımı

İkinci Oturum:

Yard. Doç. Dr. Fatih Aydoğan - Anonim Şirketlerde Kâr Payının Ödenmesine Mahkemece Karar Verilip Verilemeyeceği Meselesi

Prof. Dr. N. Füsün Nomer Ertan - Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi

Üçüncü Oturum:

Prof. Dr. Mehmet Helvacı - Anonim Ortaklık Tarafından Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davalarında Genel Kurul Kararının Gerekli Olup Olmadığı Sorunu

Prof. Dr. Abuzer Kendigelen - Çatışan ve Yarışan Kararlar

2. **KENDİGELEN, Prof. Dr. Abuzer / ZENGİN, Araş. Gör. İbrahim Çağrı / TOKCAN, Araş. Gör. F. Pelin / SÖNMEZ, Araş. Gör. Numan S. / GÜNEY, Araş. Gör. Zehra [yayına hazırlayanlar]:** Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2015-2016), -yayın aşamasında-.